

Verkennersrapport Gemeente Landgraaf 2026

Dorena Gulpers en Max Ruiters
Informateurs
3 april 2026

1. Inleiding en opdracht

Op initiatief van het CDA, dat bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 als grootste partij uit de bus is gekomen, zijn wij verzocht om als informateurs de mogelijkheden voor coalitievorming te verkennen. In dat kader hebben wij met alle in de raad vertegenwoordigde partijen afzonderlijke gesprekken gevoerd. Doel van deze gesprekken was om, zonder vooringenomenheid, inzicht te krijgen in:

- **de duiding van de verkiezingsuitslag;**
- **de bereidheid tot samenwerking;**
- **inhoudelijke prioriteiten en eventuele breekpunten;**
- **mogelijke coalitievarianten.**

Dit rapport bevat onze bevindingen en mondt uit in een advies voor het vervolg van het formatieproces.

2. Politieke uitgangspositie

De verkiezingsuitslag laat een versnipperd, maar tegelijkertijd herkenbaar politiek landschap zien. Het CDA is met 5 zetels de grootste partij, terwijl de drie GBBL-lijsten gezamenlijk het grootste blok vormen.

Een meerderheid kan op meerdere manieren worden gevormd, maar geen enkele partij kan zelfstandig richting geven aan een coalitie. Samenwerking is dus onontkoombaar.

Belangrijk is dat de huidige coalitie (CDA en GBBL) haar meerderheid behoudt en door meerdere partijen wordt gezien als een logische basis voor voortzetting.

3. Bevindingen per partij

3.1 CDA

Het CDA spreekt nadrukkelijk de wens uit om vanuit inhoud te werken, maar ziet een voortzetting van de samenwerking met GBBL als meest voor de hand liggend. De afgelopen periode wordt als stabiel en constructief ervaren.

Daarnaast onderstreept het CDA het belang van bestuurlijke slagkracht waarbij tenminste vijf voltijdwethouders passend wordt geacht.

3.2 GBBL

GBBL geeft duidelijk aan dat de samenwerking met het CDA in de afgelopen negen jaar stabiel en succesvol is geweest en dat voortzetting logisch is, mede gezien de verkiezingsuitslag.

Er is sprake van onderling vertrouwen, een goed functionerend college en programmatische continuïteit. GBBL ziet daarnaast de VVD als een partij die programmatisch goed aansluit.

3.3 GroenLinks-PvdA (PRO)

GroenLinks-PvdA spreekt de voorkeur uit voor een verbreding van de huidige coalitie met deelname van hun partij. Zij zien zichzelf als stabiliserende factor en benadrukken dat er veel inhoudelijke overlap bestaat, waarbij verschillen vooral liggen in tempo en prioritering.

Samenwerking met partijen die groepen uitsluiten wordt door hen als problematisch gezien.

3.4 VVD

De VVD positioneert zich als constructieve en pragmatische partner. De partij ziet een combinatie van CDA en GBBL als logisch en geeft aan dat zij daar inhoudelijk goed bij kan aansluiten.

De VVD stelt zich bescheiden op qua formatie-eisen, maar hecht eraan dat deelname inhoudelijk uitlegbaar is.

3.5 OPL / EenLandgraaf

OPL stelt zich open op richting samenwerking en ziet inhoudelijke overeenkomsten met het CDA. Tegelijkertijd pleit de partij voor een soberdere invulling van het college (minder fte), wat afwijkt van de wens van CDA en GBBL.

De partij spreekt een voorkeur uit voor een brede coalitie.

3.6 PVV

De PVV sluit formeel geen partijen uit en heeft de ambitie om deel te nemen aan een coalitie. Tegelijkertijd worden ideologische standpunten benoemd die potentieel spanning kunnen opleveren.

PVV heeft verder aangegeven dat de meest voor de hand liggende coalitievarianten voor Landgraaf GBBL en CDA danwel GBBL, PVV en VVD zijn.

3.7 SP

De SP geeft duidelijk aan dat deelname aan een coalitie, mede gezien de beperkte omvang en inhoudelijke verschillen, niet voor de hand ligt. De partij ziet voor zichzelf primair een rol in de oppositie.

4. Analyse van coalitiemogelijkheden

4.1 Kern: CDA en GBBL

Op basis van alle gesprekken concluderen wij dat een samenwerking tussen CDA en GBBL de meest logische en stabiele basis vormt voor een nieuw college:

- **positieve en succesvolle samenwerking;**
- **wederzijds vertrouwen en continuïteit;**
- **bevestigd door de kiezer;**
- **gezamenlijk een meerderheid.**

4.2 Afweging overige partijen

Bij de beoordeling van mogelijke uitbreidingen vallen enkele opties af of zijn minder voor de hand liggend:

- **SP: geen rol in coalitie;**
- **PVV: geen duidelijke wederzijdse voorkeur;**
- **OPL/EenLandgraaf: afwijkende visie op collegeomvang.**

Daarmee blijven twee kansrijke partijen over: VVD en GroenLinks-PvdA.

5. Advies voor het vervolgproces

De basis voor een stabiel bestuur in Landgraaf is aanwezig. De samenwerking tussen CDA en GBBL ligt het meest voor de hand. Wij adviseren dat het CDA als grootste partij en initiatiefnemer vervolgesprekken arrangeert met afzonderlijk GBBL, VVD en GroenLinks-PvdA waarbij de nadruk ligt op inhoudelijke overeenstemming en bestuurlijke complementariteit.

7. Tot slot

Wij willen alle vertegenwoordigers van de partijen die wij in het kader van deze verkenning hebben gesproken, hartelijk danken voor hun openheid, constructieve houding en bereidheid om mee te denken over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Landgraaf. Verder ook een woord van dank aan de ambtelijke ondersteuning vanuit de Griffie.

Wij hebben de gesprekken als waardevol en inhoudelijk sterk ervaren. De bereidheid om over partijgrenzen heen te kijken en verantwoordelijkheid te nemen voor het geheel, biedt een goede basis voor het vervolg van het proces.

Wij hopen met deze rapportage een zorgvuldige en constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de totstandkoming van een stabiel en toekomstgericht bestuur voor Landgraaf.

Met het opleveren van dit rapport en de openbaarmaking van de gespreksverslagen die onderdeel uitmaken van ons advies beschouwen wij onze opdracht als afgerond.

Landgraaf, 3 april 2026

Dorena Gulpers

Max Ruiters